

Advokaten Agneta

Agneta Gustafsson är advokat på Nyman & Wergens Advokatbyrå. I Bil & Bostad svarar hon varannan vecka på läsarnas frågor kring juridik, bostadsköp och avtalsrätt.

Om gåvor och arv

Hur gör vi så att det blir rättvist? Jag och min hustru har två barn, och vi vill nu att vår dotter ska få vår sommarstuga belägen vid Ume-älven. Det är vår önskan att våra två barn ska behandlas lika och att ingen ska känna sig orättvist behandlad. Vår fråga till dig är hur vi på bästa sätt löser situationen och hur vi kan se till att barnen i slutändan erhåller lika mycket efter mig och min hustru. Det är mycket viktigt för oss att det inte blir några problem eller oenigheter mellan våra barn när vi inte längre finns kvar.

Med vänliga hälsningar
Hjalmar

Hej,
Tack för din fråga.

Inom svensk rätt är barnets rätt att arva sina föräldrar mycket stark. En bröstarvinge kan till exempel aldrig göras helt arvslös. Bröstarvingen har alltid rätt till minst sin laglott. *Laglott* motsvarar hälften av arvslott. *Arvslott* är den del av kvarlåtenskapen som vid likadelning mellan arvingarna tillfaller vardera person.

För gåvor till bröstarvinge utgår lagen från att de utgör *förskott på arv*. Det gäller dock inte gåvor som kan anses vara *sedvanliga*, som till exempel en glassmaskin i julklapp. Vad är då en *gåva*? En gåva kan föreligga fast något annat anges. Till exempel betalning av barnets skuld, efterskänkande av en fordran på barnet eller en överlåtelse till en bröstarvinge till underpris kan räknas som en gåva. Vid en överlåtelse till underpris är det mellanskillnaden

” Om en gåva betraktas som förskott på arv kommer detta påverka fördelningen av tillgångarna vid föräldrarnas bortgång. Värdet av gåvan kommer då att räknas bort från den del som barnet får i arv.

mellan marknadsvärdet och köpeskillingen som utgör själva gåvan.

Om en gåva betraktas som *förskott på arv* kommer detta påverka fördelningen av tillgångarna vid föräldrarnas bortgång. Värdet av gåvan kommer då att räknas bort från den del som barnet får i arv. Därmed erhåller övriga arvingar en större andel av tillgångarna, och kompenseras därmed för att gåvans värde inte finns med i kvarlåtenskapen. Det är gåvans *värde* vid gåvotillfället som ligger till grund för avräkningen. Om gåvans värde överskrider bröstarvingens arvsandel så behöver barnet som regel inte kompensera för bristen, om inte annat angivits i gåvobrevet.

Många gåvor kan ges utan att det behöver upprättas någon skriftlig handling. Det är dock alltid bäst för undvikande av framtida tvister att upprätta ett *gåvobrev*. Om

gåvogivaren inte vill att gåvan ska utgöra förskott på arv bör detta framgå av gåvobrevet. Det framgår inte av er fråga om er sommarstuga står på av er ägd tomt eller på arrenderad mark. Om gåvan avser en fastighet, måste det upprättas ett skriftligt gåvobrev för att gåvan ska vara giltig.

Det är en god idé att vara noggrann och reglera alla aspekter av gåvan i ett gåvobrev. Ska till exempel stugan vara er dotters enskilda egendom? Ska ni ha någon rätt att vistas i stugan efter att er dotter erhållit den? Det har förekommit att föräldrar blivit mycket besvikna då barnet kort tid efter gåvotillfället sålt stugan. För att undvika en sådan situation är det möjligt att införa ett villkor om att stugan inte får överlätas utan ert samtycke.

Om gåvan sker till ett omyndigt barn, och gåvan till exempel avser en fastighet, ska en god man förordnas för att ta emot gåvan. Gåvan är annars inte giltig. Föräldrarna får själva ansöka om att en god man ska förordnas genom att ta kontakt med överförmyndarnämnden i kommunen.

Det finns olika sätt att tillse att era barn behandlas lika. Ett sätt kan vara att ni vid gåvotillfället ger ett penningbelopp till er son som motsvarar värdet av på sommarstugan. Om så inte sker, och inget annat framgår av gåvobrevet, kommer gåvan av stugan vid en framtida fördelning av kvarlåtenskapen utgöra förskott på arv, varvid er son då kompenseras.

Jag vill avslutningsvis lyfta fram att det vid gåvor mellan föräldrar och barn är mycket viktigt med *tydlighet* och *kommunikation*. Tala med era barn och berätta varför ni ger sommarstugan till just er dotter. Se till att fördelningen i slutet blir och upplevs som rättvis. Tala om för barnen hur ni resonerar. Med tydlighet kan framtida avundsjuka, missnöjdhet, bråk och tvistigheter undvikas. Det är viktigt i gåvoprocessen att tillse att inget av barnen känner sig orättvist behandlad. För att undvika tvister bör gåvan dokumenteras genom ett skriftligt gåvobrev, oavsett lagkrav, samt att tala öppet med båda barnen.

Ovan har bara några exempel på vissa juridiska frågor översiktligt berörts. För gåvor av större värde bör ni konsultera en advokat. Det finns många juridiska och skatterättsliga aspekter som är viktiga att överväga innan gåvan överlämnas.

Lycka till med er gåva.

AGNETA GUSTAFSSON
Advokat, Nyman & Wergens Advokatbyrå

Har du en fråga? Skriv till Agneta!

Om du har funderingar kring bostadsköp eller bilköp, juridik eller avtal, skicka då gärna din fråga till Agneta på e-postadressen advokaten@nwab.se.